

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 4 szpalcie (szer. szp. 69 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 3 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 118.

Kraków, sobota 25 maja 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rekopiey będą zwracane autorem jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 450 Zł. z odnośnikiem do domu 5 Zł.

Wyłom nad kanałem La Manche rozszerzony.

Skuteczne naloty na porty nad kanałem. — Odparcie koalicyjnych prób wydostania się. — Flota powietrzna zniszczyła krążownik i 11 transportowców. — Oddziały strzelców górskich w marszu z Drontheim ku północy.

Główna kwatera Wodza, 23 maja. Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:

Przełamująca akcja wojsk niemieckich w kierunku wybrzeża kanału La Manche uległa w ciągu ub. wtorku dalszemu rozszerzeniu również w części płn.-zach. Francji i w kierunku St. Pol i Montreuil sur Mer. Lotnictwo niemieckie ponownie zaatakowało urządzenia portowe w Ostendzie, Dunkierce, Calais, Boulogne i Dieppe.

Pod Valenciennes trwa w dalszym ciągu atak na zgromadzone tam siły francuskie wśród nieustępliwych walk. Usiłowania przeciwnika, zmierzające do przedarcia się z Artois przez Arras i w kierunku zachodnim ku południowi zostały zniweczone. — Pod Arras samoloty bojowe typu „Junkers” przyczyniły się wainie do odparcia angielskiego ataku wozów pancernych.

Podczas walk w Zelandji zakończonych w dniu 18 maja, przeważające wojska niemieckie wzięły do niewoli 1600 Francuzów i 13 Holendrów.

Nowocześnie rozbudowana siana fortyfikacja Neufchateau twierdzy Leodjum padła, 12 oficerów i 500 żołnierzy wpadło w ręce niemieckie.

W dn. 21 maja niemiecka flota powietrzna zajęła była głównie niszczeniem nieprzyjacielskiego odwrotu, odnosząc wielkie sukcesy. Liczne, silnie obsadzone lotniska, zostały zbombardowane, urządzenia lotnisk i samoloty stojące na ziemi zostały zniszczone. Dworce w Compiègne i Creil płoną. W portach względnie przed portami francuskimi zniszczono jeden krążownik i 11 okrętów handlowych, względnie transportowych, wiele dalszych okrętów zostało uszkodzonych.

„Łodzie-torpedy” niemieckiej marynarki wojennej zatopili podczas jednego ataku na francuski port w kanale jeden nieprzyjacielski krążownik pomocniczy.

Straty przeciwnika wynosiły w dn. 21-go maja łącznie 120 samolotów, z czego 35 zostało strąconych w walkach powietrznych, a 14 przez artylerię przeciwlotniczą, reszta została zniszczona na ziemi. 10 samolotów niemieckich zaginęło.

Jak już doniesiono w komunikacie specjalnym, flota powietrzna zaatakowała w dniu 20 maja pod Narvik operujące tam jednostki floty brytyjskiej. Jeden okręt linjowy i jeden ciężki krążownik zostały trafione ciężkimi bombami, pozatem uszko-

dzono bombami dwa dalsze okręty wojenne i trzy okręty handlowe. Podczas ponownego ataku w dniu 21 maja zostały trafione ciężko jeden kontrtorpedowiec i jeden transportowiec.

Na terenie morskim pod Bergen marynarka niemiecka zajęła pięć mniejszych norweskich okrętów wojennych i przejęła je w swoje ręce.

Walki w rejonie Narvik przeciwko znajdującym się tam oddziałom nieprzyjacielskim trwają w dalszym ciągu. Oddziały strzelców górskich zajęły miejscowości Mo i Storforshel, położone o 400 km na północ od Drontheim i wzięły do niewoli licznych walczących tam Norwegów i Anglików. — Ci ostatni zostali już w dniu 7 kwietnia zakreślowani w Anglii i wysłani przedewszystkiem do Narvik, a potem skierowani do Mo.

W nocy na 22 maja przelatujące nad wybrzeżem samoloty nieprzyjacielskie obrzuciły w sposób chaotyczny bombami tereny, całkowicie niezabudowane. Pociski bombowe nie trafiły jednak obiektów wojskowych.

W nocy z dn. 21 na 22 maja artylerja przeciwlotnicza zestrzeliła dwa samoloty koalicyjne.

Pierścienień zacieśnia się.

Nieprzyjacielskie próby przełamania się wszędzie odparte. — Marsz w kierunku Calais. — Nowe sukcesy lotnictwa nad wybrzeżem kanału La Manche. — Pospieszna łódź motorowa zatopila kontrtorpedowiec. — Koło Narvik ciężko uszkodzono pancernik wojenny.

(SS) Główna kwatera wodza, 24 maja. Naczelna komenda armji niemieckiej komunikuje:

We Flandrii ataki niemieckie przez Skalde zyskują powoli na terenie wobec silnego oporu nieprzyjacielskiego. Koło Valenciennes walka jest jeszcze w toku. Teren leśny w okolicy Mormal, na południowy-wschód od Valenciennes, w którym wojska francuskie szukały schronienia, został oczyszczony.

Również wczoraj zostały odparte próby przełamania się nieprzyjacielskich oddziałów pancernych koło Cambrai przez wojska niemieckie przy współdziałaniu armji lądowej i lotnictwa wśród ciężkich strat dla nieprzyjaciela. W zachodniej Artois wojska niemieckie, postępując z punktu przełamania frontu, posuwają się ku północy z ogólnym celem Calais.

Na całym froncie południowym od Sommy aż do Mozy nieprzyjaciel jest wszędzie w defenzywie. Obecnie poddała się też druga grupa nowoczesnych fortyfikacji Battrice, wchodząca w skład twierdzy Leodjum z 20 oficerami i 650 żołnierzami.

Na południowym froncie Namur nieprzyjaciel utrzymuje się jeszcze w kilku fortach.

Ataki lotnictwa niemieckiego kierowane były w pierwszej linii przeciwko pozafrontowym połączeniom nieprzyjaciela oraz marszom odwrotowym i skupieniom wojsk we Flandrii i Artois.

W czasie zbrojnych lotów wyładowczych koło wybrzeży kanału La Manche zatopiono trzy transportowce i jeden parowiec-cysterne ogólnej pojemności ok. 20 tys. ton oraz ciężko uszkodzono jeden kontrtorpedowiec. Urządzenia portowe w Dunkierce i Dover obrzu-

cono skutecznie bombami.

Niemieckie szybko motorówki zatopili koło Dunkierki wystrzałem torpedowym jeden nieprzyjacielski kontrtorpedowiec.

Pozatem obustronna działalność lotnicza była utrudniona wskutek warunków atmosferycznych. Nieprzyjaciel stracił 9 samolotów, 5 samolotów niemieckich zaginęło.

Koło Narvik udało się ciężko uszkodzić rułę jednego krążownika, zatopić jeden transportowiec poj. 3 tys. ton i drugi transportowiec ciężko uszkodzić. Ponadto podpalono obozy namiotowe i składy amunicji, rozprószone kolumny posiłkowe i skutecznie zaatakowano pozycje artylerji i miejsca wyładowania wojsk.

Brytyjskie samoloty atakowały miejscowości Nymwegen i Waalwyk w Holandji i zabiły przytem wiele osób ewilnych.

Manifestacja sympatji dla Niemiec.

W Rzymie i w innych miastach włoskich odbyły się wielkie manifestacje przeciwko swałeczeniu włoskiego handlu światowego przez Anglię i Francję. Studenci i członkowie młodzieżowych organizacji fascystowskich manifestowali swoją sympatię dla Niemiec, wznosząc okrzyki na cześć Führera.

Z terenu działań wojennych w Belgji.

Wojska belgijskie, wycofując się, wysadziły w powietrze liczne mosty, aby zatrzymać posuwanie się wojsk niemieckich. Niemiecy pionierzy umieli jednak natychmiast naprawić szkody i wybudowali na ważniejszych miejscach nowe mosty, tak że posiłki wojsk mogły być bez przerwy dostarczane. Zdjęcie nasze przedstawia jeden z mostów kolejowych, wysadzonych przez Belgów. Skutkiem siły wybuchu uszkodzone zostały również mury okolicznych domów.

Lotnicy niem. oszczędzali cywilną ludność Leodjum

(§§) Rzym, 24 maja. Pewien uchodźca włoski, który powrócił z Leodjum, opowiada o swoich przeżyciach i wrażeniach bezpośrednio przed upadkiem twierdzy. Włoch zaprzeczył z oburzeniem kłamliwym doniesieniem angielskich i francuskich źródeł prasowych o rzekomych atakach bombowych lotników niemieckich na ludność cywilną.

Stwierdził on natomiast, że lotnicy niemieccy wprost wzorowo oszczędzali ludność cywilną Belgii. Doniesienia angielskie, jakoby wiele setek osób cywilnych w Leodjum miało paść ofiarą ataków lotniczych są wyssane z palca. Włoch ów był jednym z ostatnich uchodźców, który opuścił miasto i może stwierdzić, że w Leodjum wśród ludności cywilnej było tylko kilku rannych, którzy zostali trafieni odłamkami pocisków belgijskich dział przeciwlotniczych. Natomiast lotnicy niemieccy ograniczyli się jedynie do atakowania obiektów wojskowych w podmiejskich dzielnicach miasta.

Praniemiecka ziemia powróciła do państwa niemieckiego.

(§§) Kolonia, 24 maja. W następstwie dekretu Adolfa Hitlera po uwolnieniu okręgów Eupen i Malmedy, przybył na uwolnione obszary gauleiter radca stanu Grohè w towarzystwie licznych osobistości kierowniczych z okręgu Kolonia-Akwizgran oraz przedstawicieli władz z prezydentem rządu Vogelsangem na czele, celem dokonania w uroczystej publicznej formie aktu politycznego włączenia tej praniemieckiej ziemi do obszaru właściwego okręgu Kolonia-Akwizgran, a tem samem do państwa Wielkoniemieckiego.

Churchill potwierdza zajęcie Abbeville przez Niemców.

Sztokholm, 24 maja. We czwartek Churchill potwierdził przed angielską Izłą Gmin, iż Abbeville zostało obsadzone przez Niemców.

Oświadczył on, że niemieckie siły pancerna, które przeprowadziły wylom w armii francuskiej, wdarły się na tyły wojsk koalicyjnych w Belgii. Wydarzenia te, zdaniem Churchilla, przyczyniają się do wywołania zamieszania i mają bardzo poważny charakter. W końcu Churchill musiał także przyznać, że oddziały wojsk koalicyjnych, stojące nad kanałem La Manche atakowane są przez niemiecką flotę powietrzną.

Było to wszystko, co Churchill mógł powiedzieć angielskim deputowanym o sytuacji wojennej.

Churchill przyznaje się do utraty okrętów.

(§§) Kopenhaga, 24 maja. Brytyjska admiraliczka opublikowała komunikat, według którego w dniu 12 maja br. marynarka brytyjska straciła cztery okręty o łącznym tonażu 15 tysięcy ton. Również przyznaje admiraliczka, że Holendrzy utracili „różnego rodzaju okręty” w skutek działań nieprzyjacielskich.

Angielska minierka zatonała po najechaniu na minę.

(§§) Londyn, 23 maja. Jak komunikuje admiraliczka brytyjska, minierka „Princess Victoria” zatonała wskutek najechania na minę nieprzyjacielską. Dowódca, dwóch oficerów i 13 marynarzy zatonało.

Król belgijski przybył do Hawru.

Tokio, 24 maja. Pierwszą oficjalną wiadomością na temat miejsca obecnego pobytu króla belgijskiego na ziemi francuskiej jest wiadomość, przedstawiona we środę przez belgijskiego ambasadora w Tokio, Furthormé'a, w japońskim ministerstwie spraw zagranicznych. Ambasador belgijski oświadczył, że siedziba króla Belgii i rządu belgijskiego, na skutek wydarzeń wojennych, została przeniesiona do francuskiego miasta portowego Le Havre.

Znowu błyskawiczna wizyta w Paryżu.

(§) Londyn, 24 maja. Pod wrażeniem gigantycznych operacji niemieckich w północno-zachodniej Francji, główny podżegacz wojenny Churchill udał się znowu we środę, tym razem w towarzystwie swoich doradców wojskowych, do Paryża i odbył długie konferencje z Reynaudem, a następnie z gen. Weygandem. Jeszcze tego samego wieczora powrócił on do Londynu.

Również ta błyskawiczna wizyta jest potwierdzeniem poważnej sytuacji, w jakiej znajdują się mocarstwa zachodnie. Cel wizyty jest jasny: Churchill udzielił swoim wasalom francuskim bezwzględnej dyspozycji pod każdym warunkiem walczyć aż do ostatniego Francuza, aby możliwie jak najwięcej Anglików uciekło cało i osiągnęło zbawcze porty nad Kanałem La Manche.

Życzenia Adolfa Hitlera dla Gen. Gubernatora dra Franka.

Zebrano przeszło milion zł. na rzecz niem. Czerwonego Krzyża.

— Kraków, 24 maja. Generalny Gubernator dla okupowanych polskich obszarów, minister Niemiec obchodził we czwartek w Krakowie 40-tą rocznicę urodzin. Z tej okazji Hitler wystosował do Gen. Gubernatora zredagowaną osobiście depezę gratulacyjną, w której przesał mu życzenia dalszej owocnej pracy.

Urzednicy, pracownicy i robotnicy administracji niemieckiej w Generalnym Gubernatorstwie z okazji urodzin Generalnego Gubernatora zainicjowali zbiórkę na rzecz pomocy wojennej niem. Czerwonego Krzyża, która przekroczyła znacznie kwotę 1 miliona złotych.

W ciągu 6 dni artylerja przeciwlotnicza zestrzeliła 342 samolotów.

(§§) Berlin, 24 maja. Gwałtowne i zwycięskie posuwanie się naprzód wojsk niemieckich powoduje, że wiele meldunków o sukcesach w atakach i obronie lotnictwa niemieckiego nadchodzi z opóźnieniem, a to w związku z koniecznością przenoszenia coraz częstszego położenia pól startowych.

Szczególnie dotyczy to oddziałów artylerji przeciwlotniczej znajdujących się w kraju nieprzyjacielskim. Wyniki zestrzałów dokonanych przez niemiecką artylerję przeciwlotniczą nie mogą z tego powodu być podawane w zupełności w komuni-

katach naczelnej komendy armji niemieckiej. Z tego powodu w przyszłości wyniki te będą od czasu do czasu podawane do wiadomości w odrębnych komunikatach.

Ta też była powodem, że w okresie od 10 do 15 maja nadeszły meldunki o zestrzeleniu przez artylerję przeciwlotniczą tylko 143 samolotów nieprzyjacielskich, podczas gdy w rzeczywistości, według nadeszłych obecnie dokładnych meldunków w wymienionym okresie czasu zestrzelone zostały 342 samoloty przez artylerję przeciwlotniczą, operującą na terenie niemieckim i nieprzyjacielskim.

Giraud — magnetyczny generał.

— Genewa, 23 maja. Zupełnie nieprzeciętne zdolności przypisuje „Daily Express” francuskiemu generałowi Giraud, który jednak ku wielkiemu zmartwieniu jego wielbicieli znajduje się już obecnie w niewoli niemieckiej.

Pułkownik Costin-Nian opisuje go jeszcze w dzisiejszym numerze „Daily Express” następująco: „Generał Giraud otrzymał właśnie naczelną komendę na tym ważnym odcinku frontu. Posiada on wielkie linie w armji francuskiej, jest on potężną magnetyzującą osobistością. Giraud weźmie się obecnie do roboty, aby zlikwidować niebezpieczną sytuację na północy Francji”.

Przykre musi być dla jego zwolenników, że jego „magnetyczne własności” wyraziły się jedynie we wpadnięciu w ręce niemieckie i pójściu w niewolę. (p.)

Jak generał Giraud został wzięty do niewoli.

(§§) Berlin, 23 maja. W czasie ostatnich walk — jak doniósł komunikat naczelnej komendy armji niemieckiej — został wzięty do niewoli dowódca rozbitej IX-tej armji francuskiej generał Giraud.

W związku z tem dowiadujemy się, że wojska niemieckie szybkim atakiem zaskoczyły kwatery sztabu IX-tej armji francuskiej i cały sztab wzięły do niewoli. Ku ich zdumieniu dowódcy jednak nie było na miejscu. Okazało się, że dowódca armji na rozkaz własnego mianowanego naczelnego wodza wojsk sprzymierzonych generała Weyganda został usunięty i właśnie znajduje się w drodze do Paryża. Wkrótce potem jednak przybył nowy dowódca, który dotychczas dowodził VII-mą armją francuską do kwatery sztabu IX-tej armji i dostał się przytem do niewoli.

„Panika w Paryżu”.

Wymowne sprawozdanie Genewczyka o nastrojach w Paryżu.

— Genewa, 23 maja. Podróżni, którzy ostatnio przybyli do Genewy z Paryża znajdują się jeszcze wciąż pod wrażeniem nieopisanej paniki, jaka wybuchła w stolicy Francji po przeniknięciu tam wiadomości o sukcesach wojsk niemieckich na froncie północno-francuskim.

Ludność Paryża popadła w formalny kryzys nerwów, który jeszcze wzmagają się wskutek powodzi hołobowych wieści, napływających z każdą godziną za pośrednictwem uciekających przez Paryż mas uchodźców z północnej Francji. Władze wydały bardzo surowe zarządzenia mające na celu zapobieżenie wszelkiemu zetknięciu się ludności cywilnej z uchodźcami.

Panikę usiłuje się zwalczać najbardziej brutalnymi karami na rzekomych sprawców rozpowszechniania fałszywych wiadomości.

Na dworcach mają się rozgrywać tragiczne sceny. Płaczące kobiety, które pragną się dowiedzieć o losie swych rodzin mieszkających w północnej Francji, są wyrzucane przez urzędników policji.

Paryż nie został jeszcze powiadomiony oficjalnie o istotnej doniosłości uderzenia niemieckiego aż do wybrzeża kanału La Manche, jednak ta straszna wiadomość obiega już z ust do ust. Następtwem tego jest fakt masowej ucieczki tysięcy Paryżan ze stolicy. Autami, wozami konnymi i, o ile to jest możliwe, pociągami uciekają Paryżanie do Francji południowej i zachodniej. Do tego dołącza się ciężkie rozczarowanie z powodu zachowania się Anglików. Na każdym kroku słyszy się pytanie: „Co robią Anglicy?”.

Różnice zdań między Paryżem i Londynem.

Anglja pozostawia Francję własnemu losowi.

— Londyn, 24 maja. Król Jerzy przyjął w pałacu Buckingham naczelnego dowódcę armji angielskiej Ironside na dłuższej audjencji.

W kołach powiadomionych słychać, że głównym przedmiotem sprawozdania, złożonego przez gen. Ironside były nieuregulowane stosunki rozkazodawcze we Francji.

Generał Weygand otrzymał kierownictwo wszystkich operacji wojennych na wszystkich terenach wojny. Pełnomocnictwo to zawiera w sobie również naczelne dowództwo nad brytyjskim korpusem ekspedycyjnym we Francji, które podlegało także poprzednikowi gen. Weyganda, generałowi Gamelinowi.

Wskutek przełamania niemieckiego i odcięcia sił sprzymierzonych na północ od Amiens i Abbeville przeprowadzenie ogólnego

planu wojennego we Francji nie tylko napotyka na trudności techniczne, ale także istnieją daleko idące różnice zdań pomiędzy Paryżem i Londynem w kwestji dalszych operacji. Prsytem wzięcie do niewoli generała Girauda, naczelnego komendanta IX-tej armji stanowi ciężki cios, ponieważ Giraud, jako zdolny dowódca, wyposażony w szerokie pełnomocnictwa, miał objąć kierownictwo operacji na francuskim terenie północnym. Jak słychać w Londynie ma przebywać także generał Cart, naczelny dowódca korpusu ekspedycyjnego brytyjskiego we Francji, który ma nie powrócić już na teren działań wojennych, ponieważ zadaniem wojsk brytyjskich jest obecnie tylko krycie zaokrętowania i powrotu do Anglii i przeprowadzenie tego manewru z największym śpiechem.

Odważne słowa.

Interesujące przemówienie pułkownika Lindbergha.

Waszyngton, 23 maja. Znany lotnik amerykański pułkownik Lindbergh wygłosił przez radio, zasługujące na uwagę przemówienie na temat politycznej sytuacji Ameryki i oświadczył przytem:

„Ameryce nie grozi niebezpieczeństwo wojny, nie dlatego, że Europejczycy usiłują wnieść się do wewnętrznych spraw Europy, ale dlatego, że Amerykanie usiłują wnieść się do wewnętrznych spraw Europy. Jedyną podstawą, która wogóle stanowi pewne niebezpieczeństwo uwikłania się w wojnę jest fakt, iż w Stanach Zjednoczonych znajdują się elementy, które życzą sobie, abyśmy stanęli po jednej stronie i wyruszyli na wojnę. Chodzi tu o niewielką mniejszość.

Na temat obrony przeciwlotniczej Ameryki oświadczył Lindbergh: „Dzięki mądrej polityce związkowej możemy stworzyć obronę powietrzną, która sprosta wszelkiemu rozwojowi wojennemu”.

Przypomnieć należy, że przed kilkoma miesiącami Lindbergh wypowiedział się w równie ostrych słowach w przemówieniu radjowem przeciwko udziałowi Ameryki w wojnie w Europie, przyczem przemówienie to spotkało się z ostrą krytyką ze strony interwencjonistów. (p.)

Ameryk. komisja senacka przeciw sprzedaży samolotów z zapasów wojskowych.

(§§) Waszyngton, 24 maja. Komisja zagraniczna senatu odrzuciła 12 głosami przeciw jednemu wniosek senatora Poppera w sprawie sprzedaży przez Stany Zjednoczone mocarstwom zachodnim samolotów z zapasów armji i marynarki.

Przewodniczący komisji Pittman oświadczył przytem, że podobna ustawa narusza prawo międzynarodowe i stanowiłaby wniechanie się w wojnę europejską.

„Życie w Holandji płynie normalnie”

(!) Nowy Jork, 24 maja. W prasie amerykańskiej ukazuje się obecnie coraz więcej sprawozdań korespondentów amerykańskich o sytuacji w Holandji po zajęciu jej przez Niemcy.

Wszystkie te sprawozdania zgodnie podkreślają, że życie płynie tam zupełnie normalnie. Amsterdam, Utrecht, Haga i inne miasta wyglądają zupełnie tak, jak dawniej, jak gdyby wogóle nic się nie stało. Jak zwykle, tysiące osób na rowerach przesuwa się ulicami i każdy udaje się do swych normalnych zajęć.

Zwraca szczególną uwagę, że niemieckich żołnierzy widzi się bardzo rzadko, przyczem uderza ich uprzejme i taktowne zachowanie się. Również władze nie zachowują się bynajmniej „tyrańsko”, a ich zarządzenia świadczą wyraźnie o tendencji szanowania w możliwie najszerszych granicach ucznó narodu holenderskiego.

Również zgodnie podkreślają sprawozdawcy amerykańscy, że ludność holenderska jest wstrząśnięta ucieczką domu królewskiego. Podobnie członkowie kolonji francuskiej i angielskiej wyrażają się z wielkim oburzeniem o szybkiej ucieczce urzędników konsularnych, którzy nawet nie uważali za stosowne powiadomić swoich rodaków o mającym nastąpić zamknięciu konsulatów.

Angielscy korespondenci wojenni opuścili front.

(§§) Rzym, 24 maja. Jak się „Popolo di Roma” dowiaduje z Londynu, mieli korespondenci wojenni opuścić odcinek frontu angielskiego we Francji i udać się do Londynu.

Ich odwołanie zostało zarządzone w związku z tem, że w terminie późniejszym „wszystkie stojące do dyspozycji środki transportowe będą użyte wyłącznie w celu przewiezienia powracających z Francji oddziałów wojskowych angielskich”.

Żyd Mandel już urządzuje.

(§) Genewa, 24 maja. Żyd Mandel przedłożył prezydentowi republiki do podpisania dekret, na mocy którego zostali złożeni ze swych urzędów z natychmiastowem wejściem w życie — zastępcą burmistrza w Compiègne i nadzwyczajny komisarz w Valenciennes.

Nastrój wielkiego napięcia na Węgrzech.

(§) Budapeszt, 24 maja. Niepowstrzymany, zwycięski marsz niemieckiej armji na Zachodzie śledzony jest na Węgrzech z zapartym oddechem. W kołach wojskowych wypowiedziane są zdania pełne zachwytu i największego podziwu dla wojsk niemieckich i jego dowództwa.

Wiadomości o olbrzymich sukcesach wojennych przyjmowane są w węgierskich kołach miarodajnych ze szczególnem zadowoleniem. Sukcesy niemieckie są dla wszystkich państw południowo-wschodnich równoznaczne z porażką paryskiej ery, traktatowej.

Wojska niemieckie w Belgji.

Znaczna część Belgji znajduje się w rękach niemieckich. Nasze zdjęcie na lewo przedstawia moment wkroczenia przedniej straży armji niemieckiej do stolicy Belgji — Brukseli. — W zdjęciu na prawo widzimy pionierów niemieckich usuwających miny, podłożone przez cofające się wojska koalicyjne, celem powstrzymania pochodu wojsk niemieckich.

Dokąd sięga wrażliwość zmysłów?

Kraków, 24 maja.

Wiadomo nam z własnego doświadczenia, że zmysły zwłaszcza w chwilach nerwowego napięcia są tak wyostrome, że właściwie przestają spełniać swoją przyrodzoną rolę i przekształcając się przybierają nową niejako postać i spełniają inne zupełnie zadania.

Taką niezwykłą wrażliwość zyskują zmysły zwłaszcza w niektórych chorobach,

polegających na konwulsjach i ekstazie. Naprzykład wyostrza się niezwykle zmysł wzroku i chory widzi najdrobniejsze rzeczy, niedające się zauważyć normalnie, lub też widzi w ciemności jak za dnia, odkrywa ślady stóp z niezwykłą łatwością i t. p. Słynna jasnowidząca Joanna Marja della Croce z Roverelo miała tak wyostrome zmysły zwłaszcza powonienia, że

omdiewała w swoim pokoju, gdy w piwnicy w domu położono aromatyczne zioła.

Pewien człowiek miał również rozwinięte powonienie, a szczególnie działał na niego zapach krwi, wskutek czego poznawał na odległość nawet morderców, myśliwych i każdego człowieka, który miał do czynienia z krwią. Odróżniał on doskonale krew ludzką od zwierzęcej, umiał określić miejsce, w którym przebywał morderca i t. d. Pewien obłąkany przewidywał na podstawie swoich obserwacji powonieniowych śmierć różnych ludzi na pozór zdrowych.

Również zmysł słuchu dochodzi czasem do niezwykłego rozwoju stając się zresztą organem działającym nieomal proroczo. Pewna kobieta pisała następujące słowa, opisując swój stan zdrowia: „Jeżeli muszę po nieprzespanej nocy odejść od chorego dziecka, aby trochę wypocząć, to słyszę pierwszy okrzyk dziecięcy, choćby mnie dziesięć ścian marmurowych od niego dzieliło. To moja dusza słyszy a nie uszy“. A następnie dodaje: „słyszę i widzę sercem lepiej niż zewnętrznymi zmysłami“.

„Zanim dziecię przyszył na świat, czułam duchowo ich przyszłe talenty, znałam ich płeć z największą pewnością“.

Generalny dyrektor szpitali w jednym z niemieckich miast Voss czuł też siedział na krześle przed godziną i więcej.

Odczuwał on cierpienia i słabości innych osób, jakby je sam przechodził.

Gdy wszedł do pokoju widział zaraz na co kto cierpi. Na ulicy musiał schodzić z drogi ludziom, zwłaszcza chorym, gdyż jak mówił „aby nie umrzeć ze współczucia“. W ten sposób cały świat wydawał się jednym wielkim szpitalem. Inny ciekawy przykład: Inżynier major Philippi umiał bez busoli rozpoznać w nieznanych sobie okolicach wszystkie strony świata.

Niezwykłym przykładem wrażliwości zmysłów był w ubiegłym wieku znany

Kacper Hauser, owa zagadkowa postać, która sławną była na całą Europę.

Kacper Hauser urodził się w roku 1812 i był niewiadomego pochodzenia, jak twierdzą zaś niektórzy historycy, był potomkiem panującego domu badeńskiego. Do roku 1822 wychowywał się u pewnego wyrobnika, który z biednym chłopcem wykonał dziwne rzeczy. Zamykał go w ciemnej komórze tak, że chłopak nie mógł nawet wyciągnąć nóg przy spaniu, ubierał go jedynie w koszulę, a żywił chlebem i wodą. Ale wogóle cała postać Kacpra Hausera była niezwykle tajemnicza: to co podawał o swojej młodości, było bardzo niepewne, z ludźmi porozumiewał się tyl-

ko z trudem, gdyż zupełnie odzwyczaił się od ich towarzystwa.

a wrażliwość jego przez długie odosobnienie i złe traktowanie stała się niezwykłą.

Nie znosił on ani kropli wina, ani też piwa, kawy lub herbaty. A gdy pewnego razu skosztował literalnie kilka kropli soku winogronowego, stał się w krótkiej chwili zupełnie pijany, począł się śmiać bez powodu, zataczał się, nastąpił u niego skurecz palcy i musiał się położyć do łóżka. Gdy po roku połknął jedno winogrono objawy te powtórzyły się tylko jeszcze silniej: dostał napływu krwi do głowy, silnych zawrotów i t. p. Zmysły biednego chłopca były tak wyostrome, że z wielkiej już odległości wyczuwał rzeczy, których nikt nie mógł stwierdzić powonieniem. Z odległości stu kroków rozróżniał poszczególne jagody poziomki i borówek. Oczywiście przyzwyczajone przez wiele lat do zupełnej prawie ciemności widziały w nocy bardzo dobrze,

a nawet o zmroku lepiej widział jak za dnia,

bo światło dzienne oślepiało go, chociaż i w biały dzień lepiej widział jak zwykli ludzie.

Wyczuwał on również w sposób niezwykle silny obecność człowieka w pobliżu.

Gdy podawano mu rękę, twierdził, że czuje idący od ręki prąd przypominający jakby powiew wiatru.

Podobnie wyczuwał bliskość metali, które przyciągały go ku sobie. Ukryte kawałki metali odnajdywał natychmiast, chociaż były zakopane w ziemi. Dotykając metali i szlachetnych kamieni odczuwał uczucie zimna w rękach: żyły na rękach mu nabrzmiewały i popadał w stan dziwnego podniecenia.

Zapytany o te objawy, mówił, że metale i kamienie mają duszę podobną do roślin lub zwierząt.

„Ale też inne rzeczy i miejsca sprawiały na nim dziwne wrażenie: tak np. odczuwał wielkie cierpienia, gdy znajdował się w pobliżu pół tonniowych, gdy był na ementarzu doznawał bólu w piersiach, wypiwszy choćby tylko kilka kropli rosółu popadał w gorączkę. Tak samo zmysł słuchu był u niego wyostromiony jak inne zmysły: jeszcze wiele chwil po przebrzmieniu-

jakiejś muzyki słyszał tony jej wibrujące w powietrzu.

Inny dziwny wypadek niezwykle ostrości zmysłów zachodził u pewnego chorego na wodowstręt. Gdy ktoś przychodził do niego, chory przeczuwał już na wiele chwil naprzd jego obecność, wymieniał jego nazwisko i imię zanim go jeszcze zobaczył.

Jakkolwiek trudno wytłumaczyć te niezwykłe nieraz objawy wyostromionych zmysłów, to jednak nie można zaprzeczyć faktu. Należałoby przypuszczać, że ta delikatność zmysłów ma swoje czyste fizyczne podłoże. Zdarza się jednak również, że niezwykłe stany ciała spowodowane są wpływem psychicznym, czyli że zmysły podlegają wpływowi czynników dnochowych tak dalece, że zmieniają swoją właściwą im czynność. Dotyczy to nie tylko funkcji zmysłów, ale wogóle funkcji fizjologicznej całego ciała. Przykładów na to zjawisko można przytoczyć bez liku. Oto naprzykład pewien angielski pułkownik Townsend mógł popaść w stan letargiczny, przyczem był zimny jak lód, zdrętwiały, a bicie serca i oddech były wstrzymane. Popadanie w ten stan zależało jedynie od jego woli. Umiał on następnie powracać do zwykłego stanu, ale pewnego razu gdy znów dokonał tego dziwnego przejścia i popadł w letarg więcej się z niego nie obudził. Jak dalece ciało pozostaje pod wpływem wrażeń czyli pod panowaniem dziedziny psychicznej, świadczą o tem następujące przykłady:

król hiszpański Filip V umarł z przestraszenia, gdy się dowiedział, że jego wojsko pobite zostało pod Piacenzą.

Podczas sekcji stwierdzono aneurizm serca. Książę Ludwik Bourboński również umarł z przestraszenia, ujrawszy zwłoki swego ojca w otwartym grobie. Ambroży Pare opowiadał, że sławny chirurg z XVI wieku Vesal umarł w chwili, gdy robił sekcję ciała pewnej kobiety i stwierdził, że serce jej jeszcze biło.

Siostrzenica filozofa Leibniza umarła z uciechy, gdy znalazła pod łóżkiem swego wuja 60.000 dukatów.

Papież Leon X umarł na wiadomość o zwycięstwie miasta Parny i Piacenzy. Królowa Marja Antonina osiadała w przeciagu kilku godzin, otrzymawszy wiadomość, że będzie postawiona przed sąd. Również kanclerz angielski Tomasz Morus osiadał na

wiadomość, że został skazany na śmierć. Wielki muzyk Mendelssohn umarł z przerażenia na wiadomość o śmierci swojej ukochanej siostry. Pani Monnier w Havrze umarła dowiedziawszy się, że jej siostrzenica nie otrzymała nagrody, na którą liczyła. Hiszpan Diego Ossorius, który na rozkaz króla został wtrącony do więzienia, osiadał ze zmartwienia, natomiast gdy go wypuszczono z kaźni, włosy jego znów przybrały dawny czarny kolor. Słynny filozof niemiecki Emanuel Kant twierdzi, że samą siłą woli można spowodować różne objawy fizyczne, a przede wszystkim zapanować nad cierpieniami ciała. Kluge natomiast twierdzi, że silnym postanowieniem można wywołać objawy rzeczywistej choroby, i tak np. przytacza wypadki ludzi,

kilku umieli wywołać zapalenie skóry w dowolnym miejscu swego ciała jedynie dzięki silnej woli.

Dr. Blumenbach widział człowieka, który umiał poruszać swoim żołądkiem. Ciekawy wypadek opisuje pewien pamiętnikarz z czasów wojny napoleońskiej z Moskwy. Był on świadkiem, jak pewien kozak walczył na ulicy z żołnierzem francuskim i z przerażeniem zauważył, że Francuz pokrywał się coraz straszniejszymi ranami. Wróciwszy do domu, zauważył na swoim ciele te same rany, które kozak zadał Francuzowi, a z ran ciekła krew.

Do tej kategorii zjawisk należy zaliczyć ludową wiarę w „zapatrzenie“,

polegające na tem, że kobieta w ciąży, odniosszy jakieś przykre lub gwałtowne wrażenie, rodzi następnie dziecko, noszące na sobie ślady tego przeżycia. Zna pewnego kupca w Paryżu ujrzała obrzydliwego żebraka i mocno się jego widokiem przeraziła. W jakimś czasie później urodziła dziecko, które niezwykle przypominało tego żebraka. Inna

Kobieta, przerażona widokiem pożaru, urodziła w trzy miesiące później dziecko, które miało na czole czerwony plamę w kształcie płomienia.

Wiarą ludową tłumaczy t. zw. „ogniopiór“ właśnie tem, że matka danej osoby przestraszyła się jakiegoś zjawiska, co odbiło się na twarzy dziecka. Pewien człowiek, gdy stanął we drzwiach swego domu, widział, jak piorun uderzył w pobliskie drzewo. Człowiek ten zauważył wkrótce potem, że ma na swej piersi dokładne odbicie owego drzewa.

Widać z tych przykładów, które zresztą musiałyby być szczegółowo omówione każdy z osobna, z jednej strony jaką obrzydliwą rozpiętość posiada działanie zmysłów ludzkich, a następnie jak duży wpływ na zjawiska fizyczne ma umysł i duch ludzki.

CIEKAWOSTKI.

W roku 1918, gdy bolszewicy topili okręty floty czarnomorskiej, w liczbie przeznaczonych na zagładę znalazł się okręt linjowy „Jekatierin Wielikaja“. Wyprowadzono go do zatoki Noworosyjskiej i rozpoczęto torpedowanie. Okręt jednak był tak wytrzymały, że dopiero po szóstej torpedzie zaczął tonąć. Pięć pierwszych zniósł bez niebezpieczeństwa zatonięcia.

Z powyższego widzimy, że sprawa niezatapialności okrętu, na którą zwrócono już dawniej baczna uwagę w Niemczech i w Rosji, odgrywa olbrzymią rolę. Sprawy tej nie umiała docenić Anglja. w wyniku czego dla zatopienia prawie każdego okrętu angielskiego wystarcza zasadniczo jedna torpeda.

Podczas wojny światowej niemiecki krawozownik „Blücher“ pływał jak korek, pomimo wielu ciężkich uszkodzeń, a krawozownik „Goeben“, który działał na mo-

rze Czarnem, był kilkakrotnie torpedowany, zawsze jednak wychodził cało i zdolną wrócić szczęśliwie do portu macierzystego. W tym ostatnim wypadku grała i inna sprawa rolę, a mianowicie „Goeben“ mógł rozwijać szybkość, przewyższającą szybkość wszystkich okrętów wrogiej floty. Dzięki temu z każdej bitwy wychodził cało.

* * *

Jeżeli chodzi o wyrób koronek, to słynie pod tym względem nie tylko Belgja (t. zw. wyroby brabantzkie, ale i włoskie miasteczko Sorrento. Specjalnością, bowiem Sorrento są koronki i szale. Są to raczej poematy kwiatów, uwiecznione na jedwabiu w fantastycznych bukietach i arabeskach.

* * *

Plac św. Marka w Wenecji słynie nie tylko z wielkiej ilości gołębi (czem przypomina plac

Marjacki w Krakowie), ale i z ciekawej wiazy. W południową godzinę wystrzały armatni pioszy chmury szarych gołębi. Wtedy wieża zegarowa na placu św. Marka ożywia się. Na szafirowym froncie jest Zdzjak z odmianami księżycy. Przed postacią Najświętszej Panny kłaniają się Trzej Królowie i znikają w drzwiach. Nad wyobrażonym lwem św. Marka na szczycie wieży dwa olbrzymy z brązu walą młotami w dzwony.

* * *

Słynnym był ongiś uniwersytet w Bolonji, w którym zasłynęły też wykładające kobiety. W XVI wieku poproszono piękną Nowellę d'Andrea, by wykladała za zastoną, gdyż niezwykłą urodą odciągała uwagę i wzrok słuchaczy od tematu.

Wogóle Bolonja słynęła z wielu znakomitości. Wydała m. in. ósmiu papieży, 200 kardynałów, wielu malarzy i artystów.

Z dnia na dzień

= Kraków, dnia 23 maja.

Niemiecki marsz nie do powstrzymania.

Nieustannie posuwamy się naprzód armji niemieckiej we Francji stanowi główny temat zainteresowania neutralnej prasy zagranicznej.

Ciężka klęska mocarstw zachodnich oceniana jest przez włoską opinię publiczną jako formalna katastrofa. Z rozpaczyliwych apeli mężów stanu i dowódców do ofiarności wojsk i odporności ducha ludności widzi się jasno — jak podkreśla „Giornale d' Italia“ — że odpowiedzialni politycy sami obawiają się bliskiej katastrofy.

Do ciężkich klęsk wojennych przylacza się także i to, że również plan mocarstw zachodnich zduszenia gospodarczego Niemiec przy pomocy blokady rozwija się coraz bardziej w bladej mgle niezrealizowanych iluzji. „Tribuna“ pisze, że fakt iż politycy starają się zwinąć całą winę na dowódców wojskowych, stanowi typowe zjawisko ustrojów demokratycznych. Jest to godne litości dążenie szukania kozła ofiarnego, celem odwrócenia uwagi od własnych błędów.

Reynaud w swej mowie nie tylko skrytykował czynniki wojskowe, ale zdemaskował również swoją własną nieudolność moralną. „Lavoro Fascista“ podkreśla, że nie nie zdola powstrzymać wojsk niemieckich rozlewających się jak burza nad Francją w ich zwyczajnym pochodzie. Przewaga taktyki niemieckiej wyraża się w strategicznej śmiałości, wspaniałej organizacji posiłków i imponującym materjałem technicznym oraz wzorowym duchu bojowym wojsk.

* * *

Prasa chińska publikuje w sensacyjnej formie wiadomość, że wojska niemieckie dotarły do kanału La Manche. „Sautung-pao“ stwierdza, że sukcesy niemieckie należy przypisać dzielności, duchowi moralnemu i zdecydowaniu wojsk, jednoci narodowej, przewadze materjałowej i inicjatywie dowódców, a nadto fiasku blokady nieprzyjacielskiej. Zainteresowanie niemieckimi sukcesami wojskowymi wraza stało stale od czasu kampanji norweskiej w kołach urzędowych a zwłaszcza u najwyższych chińskich czynników wojskowych.

* * *

Dziennik „Charbin Niczi Niczi Szimbun“ pisze, że potężny atak niemiecki odpowiada duchowi narodu niemieckiego i przewadze materjałowej. Niemcy mają moralne prawo do swej polityki obronnej wobec niezrozumiałej polityki okrażania Anglii i Francji. Zależni aljanci sądzą, że są w przewadze i że mogą sobie pozwolić na lekceważenie Niemiec z powodu swoich niewyczerpanych źródeł surowcowych. Obecnie niemieckie dowództwo wojenne dało jedyną odpowiedź na 20-letnie prześladowanie. Zwycięstwa niemieckie są fenomenami wojennymi.

* * *

„Svenska Dagbladet“ publikuje obszerny streszczenie dzisiejszego artykułu wstępno londyńskiego „Timesa“, który bardzo wyraźnie podkreśla powagę sytuacji z angielskiego punktu widzenia.

Dziennik londyński pisze, że obecna sytuacja jest poważniejsza, niż kiedykolwiek w czasie wojny światowej. Niemcy zdobyli Amiens, najważniejszy węzłowy punkt kolejowy we Francji północnej i zajęli Abbeville, które stanowi ostatnie połączenie mostowe nad Sommą. Dziennik pisze następnie dosłownie: „Jeżeli plany niemieckie zostaną uwieńczone powodzeniem, wówczas powstanie potrójna, bardzo poważna groźba, 1-mo dla wojsk sprzymierzonych na odcinku północnym, 2-do dla Anglii, 3-tio dla Francji, która zostanie pozbawiona swoich terenów przemysłowych w większych rozmiarach niż w roku 1914.

Obsadzenie Chemin des Dames daje ponadto Niemcom bardzo korzystną pozycję obronną przeciw atakom od południa. Mała jest nadzieja zatrzymania pochodni niemieckiej ku wybrzeżu, a wogóle niema nadziei odpedzenia Niemców od wybrzeża.

* * *

Plastyczny obraz sytuacji wojskowej na zachodzie maluje w swem sprawozdaniu specjalny korespondent agencji Stefani. Na wstępie podkreśla on, że obecna położenie da się krótko ująć w stwierdzeniu, iż stary generał Weygand usiłuje rozpaczyliwie naprawić położenie, odziedziczone w spadku po generalissimuse Gamelinie.

Wysilki Weyganda maja z jednej strony na celu skoncentrowanie sił francuskich na nowej linii oporu, idącej z biegiem trzech rzek Sommy, Aisne i Mozy, a drugiej strony stara się on uwolnić możliwie największą ilość dywizji belgijskich, francuskich i angielskich z niemieckich kleszczy we Flandrii i w strefie Calais.

W tym celu podjął on w rejonie Peronne szereg gwałtownych przeciwnałów w kierunku północnym, zbiegających się równocześnie z atakami części okrażających wojsk w kierunku południowym. Wszystkie te ataki Francuzów i Anglików rozbiły się o opór wojsk niemieckich, albo załamaly się wskutek interwencji niemieckiego lotnictwa, które nieustannie atakuje wojska i pozycje pozafrontowe.

Co się tyczy Anglii, to pozornie stoi ona nadal na stronie Francji. W rzeczywistości

jednak myśli wyłącznie o swoich własnych sprawach. Przepuszczając z całą pewnością, że w krótkim czasie stanie się celem niemieckiej ofensywy z powietrza, Anglja usiłuje zorganizować ochronę swoich morskich punktów oparcia i swoich centrów przemysłowych.

Obecność Niemców na wybrzeżach norweskiem, holenderskiem i belgijskiem oraz

francuskim każe przewidywać, że niebezpieczeństwo jest bardzo wielkie i może zakoczyć zniaczką. Anglja obawia się przede wszystkim niemieckich desantów spadochronych, które, przenosząc wojnę na teren angielski, mogłyby wystawić na ciężką próbę wojskowe zdolności Wielkiej Brytanji, co do których sami Anglijcy nie czynią sobie żadnych złudzeń.

Sowiety wypraszają sobie mieszanie się Anglii do niemiecko-sowieckich stosunków handlowych.

= Moskwa, 24 maja. W urzędowym wyjaśnieniu podaje rząd sowiecki swoje stanowisko w sprawach toczących się obecnie rozmów sowiecko-angielskich na temat uregulowania wzajemnych stosunków handlowych.

Wynika z niego jasno, że rząd sowiecki nie zamierza zrywać z Niemcami stosun-

ków handlowych uregulowanych na podstawie zawartych układów, ale wprost przeciwnie uważa że stosowne je nadal rozszerzać, a tembardziej nie ma najmniejszego zamiaru pójścia po linii interesów Anglików w kierunku choćby nawet najmniejszego ograniczenia swej wymiany handlowej z Niemcami.

Przygniatające wrażenie wśród senatorów francuskich.

(§) Genewa, 24 maja. Paryski korespondent „Neue Zürcher Zeitung“ opisuje w nastrojowy sposób wrażenia z posiedzenia senatu francuskiego.

Sprawozdanie Reynauda o popełnionych błędach, które miały doprowadzić do przelamania Mozy przez wojska niemieckie, wywołało u senatorów tragiczne echo. Wiadomość, że mosty na Mozie nie zostały wysadzzone, za co winni poniosą karę, wywołała w senacie wielkie wzburzenie.

Kiedy Reynaud zakomunikował o zajęciu Amiens i Arras przez Niemców, wszyscy se-

natoremie na prawicy i publiczność na galerjach byli jakby rażeni gromem. Prezydent senatu, który zwykle jest wcieleniem spokoju i opanowania, pod wrażeniem strasznych wydarzeń opuścił ze schyloną głową salę posiedzeń. Wiele osób z pośród publiczności zdawało sobie sprawę, że w obecnych godzinach rozstrzygają się losy wszystkich. Dzienniki paryskie, których objętość od wtorku została zmniejszona do dwóch stron, wstrzymują się od wszelkich własnych komentarzy na temat sytuacji.

Anglicy i Francuzi na półn. odcinku nie mają drogi wyjścia.

Dziennik „Madrid“ o znaczeniu sukcesów niemieckich.

= Madryt, 23 maja. Dziennik „Madrid“ na podstawie szkicu wykazuje owym czytelnikom olbrzymie znaczenie niemieckiego przedarcia się do kanału La Manche.

Anglicy i Francuzi mają do wyboru tylko dwie możliwości, mianowicie: albo przelamać niemiecki pierścień nad Sommą, albo wysłać morzem do Anglii milion żołnierzy przez porty północno-zachodniej Francji. Obie te ewentalności są niemal niewykonalne, szczególnie ucieczka do Anglii. Anglicy przecież już w Namsos, gdzie chodziło o zaokrętowanie tylko jednej dywizji, mieli przedsmak niszczonego działania lotnictwa niemieckiego.

Studując powody sukcesów niemieckich dziennik wymienia poza genialnością Wodza, ducha armji niemieckiej, skuteczność nowoczesnej broni i olbrzymią siłę niemieckiego przemysłu. (p)

Głębokie wrażenie w Sotji.

(§§) Sotja, 23 maja. — „Niemcy nad kanałem La Manche. Wiadomość ta oraz jej potwierdzenie przez komunikat naczelnej komendy armji niemieckiej wywołała tu we wtorek popołudniu planujące wrażenie.

Wiadomość ta pozwoliła tu zrozumieć w całej pełni niezwykłą szybkość marszu niemieckiego. W kuluarach parlamentu, w redakcji pism i we wszystkich lokalach publicznych ten doniosły fakt stanowi główny temat rozmów.

W kołach politycznych wzięcie do niewoli dowódcy armji francuskiej Girarda wraz ze sztabem wywarło szczególnie głębokie wrażenie. Girard uchodził za jednego z najwybitniejszych dowódców francuskich, co potwierdzono też z tutejszych kół francuskich. Panuje tu też przekonanie, że fakt ten wywrze bardzo przygnębiające wrażenie na kierownicze koła wojskowe francuskie.

Dziennik „Zora“ wyraża przekonanie, że dotarcie do kanału La Manche przez Niemców będzie miało niezmiernie doniosłe następstwa na dalszy przebieg działań wojennych, ponieważ w ten sposób zostaną rozdzielone obie armje nieprzyjacielskie.

Wszystkie dzienniki wieczorne stoja w zupełności pod znakiem najnowszych sukcesów niemieckich. „Słowo“ i „Veczer“ ogłaszają w formie sensacyjnej komunikat wojenny niemiecki na czołowych stronach. „Słowo“ zaopstruje go czterospaltowym tytułem: „IX-ta armja francuska zniszczona“. Na tej samej stronie dziennik przynosi dłuższy artykuł na temat nowej strategii niemieckiej i jej nadsprzedzianych sukcesów.

Oświadczenie generalnego feldmarszałka Göringa wobec prasy niemieckiej, podane do wiadomości przez wszystkie dzienniki na czołowych miejscach, zostało przyjęte również z wielkim zainteresowa-

niem. Szczególne wrażenie wywołały ustępy, dotyczące Hitlera. (p)

Sensacja w całym świecie.

Nadzwyczajne wydania wyrwana sprzedawcom z rąk.

(§§) Waszyngton, 23 maja. Nic lepiej nie charakteryzuje wrażenia niemieckich komunikatów o zwycięstwach w Ameryce, jak doniesienia „Washington Daily News“. Dziennik ten wydał swój numer z wielkim tytułem na czołowej stronie, zapelniającym trzy czwarte kolumny trzema słowami: „Niemcy osiągnęli kanał“.

Towarzystwa radiowe zmobilizowały obecnie wszystkich komentatorów, którzy mają przedstawić radiosłuchaczom przebieg wydarzeń ostatnich, mimo że jeszcze w ubiegły wtorek rano pierwsze doniesienia potraktowano z niedowierzaniem i lekceważącymi uwagami. (p)

Włochy pod wrażeniem zwycięskiego marszu niemieckiego.

(§§) Rzym, 24 maja. Włochy pozostają pod potężnym wrażeniem „olbrzymiego zwycięskiego marszu niemieckiego“, który Anglików i Francuzów zamknął „w pierścień żelaza i ognia“. Wszystkie dzienniki publikują szczegółowe wiadomości z terenu boju pod tego rodzaju tytułami, jak „Klęska mocarstw zachodnich we Francji i Belgji“ — „Największa po wsze czasy ofensywa“ — „Cannea Francji“ i „Anglja zdradza Francję“, które to tytuły stanowią oblicze wszystkich dzienników.

Współpracownicy wojskowi rzymskich dzienników porannych podkreślają wstrząsające rozmiary bezpośredniego niebezpieczeństwa, jakie zagraża armjom mocarstw zachodnich jak również fatalne dziedzictwo, jakie objął generał Weygand. Rozwiązanie trudnych zagadnień z minuty na minutę staje się dla mocarstw zachodnich coraz trudniejsze.

Kierunek uderzenia na Paryż i w serce Anglii.

(§§) Rzym, 24 maja. Doniesienia o uderzeniach okrażających i niszczących z terenu boju sledzone są przez włoską opinię publiczną w delazym ślugu z gorzącym naprężeniem i podziwem.

„Popolo di Roma“ pisze, że siła wojsk niemieckich opłatuje coraz bardziej najlżejsze wojska angielsko-francuskie. Coraz wyraźniej można zrozumieć dwa główne cele niemieckiego planu operacyjnego: uderzenie w kierunku Paryża wzdłuż Chemin des Dames i uderzenie na Londyn, serce Anglii.

Wojskowy współpracownik „Messagero“ tłumaczy wspaniałe wyniki operacji niemieckich, mających na celu okrażenie i zniszczenie armji sprzymierzonych nowo-

Oryginalne wydanie zbioru ustaw:

PRAWO GENERALNEGO GUBERNATORSTWA

Rozporządzenia Generalnego Gubernatora dla okupowanych obszarów polskich i rozporządzenia wykonawcze do tychże, ujęte przez kierownika Oddziału Ustawodawstwa w urzędzie Generalnego Gubernatora, Oberlandesgerichtsrata Dra Alberta Weh, ukaże się w tych dniach w sprzedaży. Cena: Zł 10.— (RM 5.—) plus 80 groszy (40 Rpf) kosztu wytyki. 1073k

Burgverlag
Verlag des Institutes
für Deutsche Ostarbeit

Krakau, Wielopole 1.

czesną taktyką wojenną Niemiec. Opiera się ona na następujących zasadach. Największą śmiałość we wszystkich kwestjach strategicznych i taktycznych oraz, odnośnie do organizacji posiłków, błyskawiczny dostosowanie się do każdorazowych warunków terenowych i sytuacyjnych, bezbłędna organizacja służby posiłkowej, umożliwiająca rzucenie do bitwy w najkrótszym czasie mas w ilościach niemal o astronomicznych wymiarach, i w końcu niezaprzeczona techniczna i motoryzacyjna przewaga na lądzie i w powietrzu. Mocarstw zachodnim zadaniem najbliższe cioty zanim jeszcze wogóle mogły one pomyśleć o obronie.

Mur milczenia.

Anglja jest izolowana.

(§§) Rzym, 24 maja. Zupelne przerwanie komunikacji telefonicznej i telegraficznej między Wielką Brytanią i kontynentem spowodowało nie tylko — jak donosi z Londynu agencja Stefani — przeszkody w kontakcie dziennikarskim i dyplomatycznym, ale przyczyniło się również do wzburzenia w angielskiej opinii publicznej wyraźnego przesadnie niezwykle powagi sytuacji.

Mur milczenia, jaki oddziela obecnie wyspę brytyjską od kontynentu stanowi wyraz izolacji w jakiej znalazła się Wielka Brytania wskutek błyskawicznego manewru niemieckiego nad Sommą aż do Abbeville. Wszystkie angielskie kable telefoniczne i telegraficzne, które prowadziły przez Laon i tam rozgałęziały się na kontynent, znajdują się w rękach niemieckich.

Nowe linje kable między Londynem i Paryżem jeszcze są czynne, zostały jednak zarezerwowane wyłącznie na potrzeby rządowe. Rząd angielski, który niema obecnie bezpośredniego połączenia ze sztabem generalnym wojsk angielskich, znajdujących się we Francji, musi się również posługiwać tym kablem.

Także powrót korespondentów wojennych, którzy znajdowali się we Francji z wojskami brytyjskimi, wywarł na publiczności angielskiej głębokie wrażenie. Widzi się w tem nowy dowód na to, że obecnie wojska brytyjskie we Francji mają do spełnienia jedynie zadanie, a mianowicie wsiąść możliwie szybko na okręty, o ile tylko uda im się uwolnić od nacisku nieprzyjaciela. Na wybrzeżu kanału przerażona ludność spediała bezsensną noc słysząc z niezbyt wielkiej odległości odgłosy kanonady i bombardowania portów w Calais, Boulogne i Ostendzie.

Ambasador Alfieri u zastępcy Hitlera.

= Berlin, 23 maja. Zastępca Hitlera minister Niemiec Rudolf Hess przyjął we wtorek popołudniu nowomianowanego ambasadora królestwa Włoch Dino Alfieri. (p)

Marszałek Goering odznaczony najwyższym orderem włoskim.

(§§) Berlin, 24 maja. Król Włoch i Albanji oraz cesarz Etiopji nadał gen. feldmarszałkowi Goeringowi z okazji rocznicy podpisania niemiecko-włoskiego paktu przyjaźni i sojuszu — najwyższy order włoski wielkich taurców orderu Annunziaty.

Wizyta włoskiego ministra spr. zagr. w Albanji.

(§§) Rzym, 24 maja. Minister spraw zagranicznych hr. Ciano przybył we środę na pokładzie krążownika „Garibaldi“ do portu w Durazzo, gdzie na jego powitanie zjawily się kierownicze osobistoci sztabu partji i armji oraz wielotysięczne tłumy ludności.

Zgon generała von Xylander.

(§§) Monachjum, 24 maja. Generał piechoty w stanie spoczynku Oskar Ritter Xylander zmarł po krótkich cierpieniach w 84 roku życia.

„W tempie tornada”

Amezyk. sprawozdawca pod wrażeniem niepowstrzymanego marszu niemieckiego.

— Nowy Jork, 23 maja. Berliński przedstawiciel „Associated Press” Lochner opisuje w poniedziałek w dłuższym artykule niszczące działania samolotów śmigłowców, o którym po raz pierwszy miał sposobność przekonać się.

Również wysoki poziom pracy wojsk pociągów, które przywożą z sobą dokładnie wymierzone mosty zapasowe na każdy most, zmniejszony ewentualnie przez nieprzyjaciela, wzbudza podziw Lochnera. — Długie kolumny artylerji przeciwlotniczej, artylerji, aut-cystern z benzyną itd., posuwają się z nigdy zawodzącą dokładnością ku placowi boju.

Podobne wrażenie opisuje korespondent agencji INS Hull, który mówi o „tempie tornada”, w jakim działa lotnictwo niemieckie. Pierwsze obserwacje na terenie operacyjnym zdają się wskazywać, że widoki mocarstw zachodnich są nagle, jeżeli spodziewają się one powstrzymać napór niemiecki przy pomocy przeciwofensywy, gdyż niekończące się kolumny wojsk niemieckich, wyposażone w najnowocześniejszy materiał wojenny, odchodzą na front. Nawet piechota niemiecka może przebyć dziennie 100 km. (p)

„Przewaga taktyki niemieckiej”.

Japonja akcentuje niebezpieczną sytuację Anglii.

— Tokio, 24 maja. „Niemcy dotarli do wybrzeża kanału La Manche”, tak brzmią olbrzymie nagłówki wszystkich dzienników japońskich.

Dziennik „Tokio Niczi Niczi”, podkreślając przewagę taktyki niemieckiej pisze, że droga powietrzna do Londynu wynosi obecnie dla Niemców zaledwie 20 minut.

„Hoczi Szimbun” podkreśla z naciskiem, że wojska niemieckie dotarły do wybrzeża kanału La Manche zaledwie w 12 dniach i akcentuje poważną sytuację Anglii. Wyspy brytyjskie jeszcze nigdy w historii nie przeżywały tak wielkiego niebezpieczeństwa.

Strach w Londynie wzrasta z dnia na dzień.

(§§) Medjolan, 24 maja. Dzienniki włoskie donoszą z Londynu, że strach w Wielkiej Brytanji z powodu niezwykle poważnej sytuacji na froncie francuskim stale wzrasta. Londyńskie dzienniki nie ukrywają już, że położenie wojenne mocarstw zachodnich jest bardzo poważne. „Daily Mail” pisze o tragicznych godzinach.

Norweskie zakłady azotowe uruchomione.

(§) Sztokholm, 24 maja. Jak donosi „Dagens Nyheter” wielkie norweskie zakłady azotowe Norsk Hydro zostały ponownie uruchomione przez władze niemieckie.

Po akcji pacyfikacyjnej obszaru norweskiego przez władze niemieckie, robotnicy zakładów powrócili w pełnej liczbie do pracy. Ponieważ zakłady mogą pracować pełną parą, przeto wielkie ilości azotniaków będą mogły być wywiezione do Niemiec.

Neutralność Afganistanu.

(!) Rzym, 24 maja. Poseł afgański w Kairo oświadczył wobec przedstawicieli prasy, że jego rząd jest zdecydowany zachować neutralność.

Kara śmierci za grabieżę i zbezczeszczenie grobów polskich żołnierzy.

Surowy wyrok niemieckiego sądu specjalnego.

— Warszawa, 24 maja. Wyrokiem sądu specjalnego w Warszawie z dnia 4 kwietnia 1940 r. został skazany na śmierć mieszkaniec Zamościa Józef Birnbaum. Wyrok został wykonany.

Birnbaum dopuścił się zbezczeszczenia grobów polskich żołnierzy przez odkopanie jednej mogiły zbiorowej oraz trzech grobów

żołnierskich w celach ograbienia ich z obuwia, aby je następnie sprzedawać.

Za dokonanie tego niesłychanie zbrodniczego czynu, jakim jest ohydne wprost zbezczeszczenie grobów poległych żołnierzy polskich, czynu dokonanego z najmniejszych pobudek chęci zysku, orzekł niemiecki sąd specjalny najcięższy wymiar kary.

KRONIKA.

Woda na Wiśle już opadła.

Kraków, 24 maja. Stan wody na Wiśle uległ w ostatnich dniach znacznemu obniżeniu się. Powódź, jak szybko nadeszła, tak też szybko minęła.

We czwartek zanotowano w Krakowie poziom plus 35, ale już w piątek rano poziom minus 36. Woda opada także i w średnim biegu Wisły, gdyż w Zawichocie we czwartek stwierdzono poziom plus 382, a w piątek poziom plus 338.

Pożar fabryki w Warszawie.

Warszawa, 24 maja. W pewnej fabryce materiałów izolacyjnych przy ul. Bema 53 w Warszawie wybuchł onegdaj nocy pożar. Powstał on w hali suszarni, gdzie płomienie szybko rozlały się znajdując dogodnie podłoże w płytach korkowych i materiałach izolacyjnych. Przyczyną pożaru była nieostrożność. Podczas gaszenia pożaru jeden z kierowników fabryki i dwóch robotników zostało rannych.

Kercelak znowu ożył.

Warszawa, 24 maja. Znany plac Kercelago w Warszawie, zwany popularnie Kercelakiem, gdzie od szeregu lat handlowano starzyzną, ożył na nowo. Do popularności tego miejsca przyczynili się głównie właściciele, którzy tutaj szukali tanich towarów. Podczas działań wojennych plac ten został uszkodzony, ale obecnie odbudowano go z powrotem. Obecnie ruch panuje na Kercelaku znaczny, gdyż obok tradycyjnych handlarzy przybywa tutaj licznie ludność całej Warszawy, szukając taniego źródła zakupów.

POGODA. Po dniach chmurnych i deszczowych nastąpiła słoneczna pogoda, powitana przez rolników z prawdziwym zadowoleniem.

ŻYDZI PRZY ROBOTACH PUBLICZNYCH. W Kielcach pozwano kilka roczników młodych żydów do przymusowej pracy. Prace te są prowadzone w okolicach Kielc, a także i przy robotach publicznych na ulicach miasta. Świeże powietrze, niezbyt ciężka praca oddziałującej całkowicie dodatnio na humory pracowników, czego wyrazem jest intensywna praca.

POTRĄCONA PRZEZ SAMOCHÓD. W drodze w godzinach porannych samochód potrącił u zbiegu ulic Kopernika i Potockiego 77-letnią Modestę Germańską, która z uwagi na podeszły wiek i przytępiony słuch nie słyszała sygnałów. Germańska doznała złamania lewego przedramienia. W stanie nieprzytomnym przewiozła ją Po-

gotowie Ratunkowe do szpitala św. Łazarza.

TRAGICZNE NASTĘPSTWA NIEOSTROŻNOŚCI. We czwartek wezwano Pogotowie Ratunkowe na ul. Sebastjana L. 39, gdzie 64-letnia Rachela Klarszalik, przechodząc gankiem po wodę, spadła z I piętra i poniosła śmierć na miejscu.

NAGŁY ZGON. We czwartek w nocy wezwano Pogotowie Ratunkowe na dworzec, gdzie zasłabł nagle 60-letni mężczyzna nieznanego nazwiska. Lekarz Pogotowia Ratunkowego po przybyciu na miejsce wypadku stwierdził zgon. — Drugi podobny wypadek zaszedł na Rynku podgórnym we czwartek rano, gdzie dozorczyńni domu Agnieszka Marszałek, lat ok. 70, zamieszkała w Janowej Woli 16, nagle zasłabła, a wezwany lekarz Pogotowia stwierdził jej zgon.

NIUDAŁA UCIECZKA ZŁODZIEJA. We środę usiłował zbiec z aresztu policyjnego przy ul. Gromadzkiej 65, zawodowy złodziej kieszonkowy, 21-letni Mieczysław Wszolek. Ucieczka nie powiodła się, gdyż zeskakując z okna I piętra, Wszolek doznał wstrząsu mózgu i licznych kontuzji. Rannego odwiezł Pogotowie Ratunkowe na oddział II szpitala św. Łazarza.

ANECDOTY.

Indjańska opowieść.

Pewien król, — jak głosi podanie, — zapragnął kiedyś pojąć za prawowitą małżonkę córkę króla meksykańskiego. Księżniczka była jeszcze dzieckiem i król kazał ją wychowywać wśród przepychów w oddzielnym pałacu. Aczkolwiek księżniczka była młoda i skromna, miała jednak zepute serce. Każdy młodzieniec, który poruszył jej pragnienia, zostawał zwabiony do jej pałacu i po jednej nocy zamordowany. Potem zaś księżniczka kazała przygotowywać posag każdego z nich, na którym zawieszala bogate klejnoty. Na pytanie króla odpowiadała, że to są jej bogowie.

Raz jednak pozostawiła księżniczka trzech ze swych wybrańców przy życiu, a król rozpoznał u jednego z nich klejnot, który jej podarował. Też nocy, mimo zapewnień pokojówek, że księżniczka już śpi, król wdarł się do jej komnat. W łóżku jej zastał jednak tylko lalkę zrobioną na podobieństwo księżniczki. Ona zaś sama znajdowała się w jednej z sąsiednich sal przy necie z owemi trzema młodzieńcami.

Sędziowie odkryli wnet mnóstwo wspólnych. Król posłał do wszystkich okolicznych miast i sprosił lud na oznaczony dzień, w którym księżniczka, trzej młodzieńcy i ponad 2000 ludzi ze służby zostali publicznie straceni.

*

do sylwetki ptaka w locie ze skrzydłami rozpostartymi.

— Czego chcesz? — zapytała zimno i krótko pragnąc skończyć tę komedię i taksowanie jej ciała. Wzbielał w niej gniew i obrzydzenie. Przykrzy odór wódki poczuła zaraz, gdy tylko wszedł. „Wszedł”, jak bandyta! Nie, doprawdy, jak mogła patrzeć na tego człowieka dotychczas! To była ślepotą.

Radwański nie odpowiedział. Chciał tu zostać, nie wracać za nic w świecie do tej pustki... tam. Elżbieta przeniosła ze sobą ład, ciepło, zapach i tyle światła, ślicznie wyglądała w tem pełnym świetle...

Jakieś tam nieporozumienia były między nimi!... To głupstwo! Wszystko się naprawi.

Wstał i szedł do niej patrząc na jej pełne usta i nagie ramiona. Zaraz będzie tulił te szczuple ramiona... krew szybko krąży w żyłach... coraz szybciej dochodzi do mózgu, w którym tworzy się niespokojny szum. Ma przecież prawa, to jego żona Elżbieta, ładna, niepokojąco niebezpieczna.

Wyiagnał ręce i pochwycił ją w ramiona. Ale w niej wzbudziła się nienawiść. — Niech nie sądzi ten pijak, że znajdzie w niej zabawkę dla swoich zmysłów. Wracając tyle razy do niego w obawie, że może popełniła błąd i rujnowała to, co uważała za święte, ale teraz już nie!... ostatnia stawka przegrana. Niema żadnych świętości, to jest brud, brud jej życia, który musi ze siebie otrząsnąć...

Wyrwała się z uścisku jego potężnych ramion, była naoslep zaciśniętymi małemi pięściami.

„Bydle!... pijane bydle!...”

W niektórych okolicach Słowacji panuje zwyczaj, że panna młoda musi zdjąć buty młodemu mężowi na znak pokory i poddania się jego woli.

*

CO STRASZNIJSZE.

W czasie Wojny Siedmioletniej Fryderyk Wielki zatrzymał się w Hochkirch w źle obwarowanym obozie. W pobliżu znajdował się generał Daun na czele nieprzyjaciół.

— Jeżeli Daun nie napadnie nas tej nocy — rzekł gen. Keith do Fryderyka — powinniśmy go powiesić.

— Mnie się zdaje, — odpowiedział król, — że więcej lęka się nas, niż postronka.

*

W czasie wojny galijskiej, która trwała 10 lat, Cezar zdobył lub zmusił do poddania się 800 miast, w różnych bitwach pobit 300 narodowości, rozporządził życiem i losem trzech milionów ludzi, z czego jedna trzecia została zabita, a jedna trzecia wzięta do niewoli.

*

Gdy namawiano Aleksandra Wielkiego wyróżniającego się odwagą, zręcznością i siłą, aby stanął do współzawodnictwa o nagrodę na igrzyskach olimpijskich, odpowiedział:

Tak, uczyniłbym to, gdyby ubiegający mi się o nią byli sami królowie!

Obwieszczenie urzędowe

Bank Emisyjny w Polsce zwraca uwagę, że w myśl § 4 Rozporządzenia w sprawie ujednostajnienia obiegu środków płatniczych w Generalnym Gubernatorstwie — ogłoszonego w Dzienniku Rozporządzeń nr. 24 z dnia 4 kwietnia b. r. — bilety Banku Polskiego, opiewające na zł. 100.— ostemplowane oraz na 50, 20, 10, 5 i 2 złote, mogą być dodatkowo wymieniane w Oddziałach Banku Emisyjnego w: Jaśle, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Nowym Sączu, Piotrkowie, Radomiu, Rzeszowie, Siedlcach, Tarnowie, Częstochowie, Warszawie i Zamościu do dnia 31. maja 1940 na noty Banku Emisyjnego. 1071k

Po 31. maja br. bilety Banku Polskiego zasadniczo nie będą wymieniane.

Der Chef des Distriktes Krakau, Abteilung Ernährung u. Landwirtschaft.

Kalejdoskop świata

przewija się przed Twymi oczyma, gdy czytasz nowy numer

» 7 DNI «

Ciekawy ten tygodnik przynosi m. i.: ucieszny dyskurs o perypetjach mostów warszawskich, cuda największego wodospadu świata, tajemnica szczepionek, dziwna historia poszukiwania duszy, 1088k obrazy z życia ludzi ognia, doskonałe anegdoty i humor, a poza tym szereg barwnych nowel, opowiadań, przeglądów, recenzji itp. Całość uzupełniona doskonałymi ilustracjami kosztuje tylko 50 groszy.

I kiedy mu się zdawało, że już ujarzmił jej ręce, porwała ze stolika mały nożyk do rozcinania kart i wbiła mu z całej siły, w pierś...

Radwański rozluźnił uścisk... cofnął się... zaczął bić rekoma powietrze... rznął na ziemię... charczał i kopał nogami...

Elżbieta wpatrzyła się rozszerzonymi źrenicami w tę masę drgającego, bezwładnego ciała... Strach przykuł ją do podłogi, obłędny strach sparaliżował ruchy... zjeżył włosy... Poczuli klucze drobnych, cieniotkich szpileczek na całej skórze... a serce tłuło się, jak wtłoczone w klatkę dzikie zwierze, pragnące wydostać się na wolność, uciec z tego miejsca gwałtu, zbrodni, strachu...

Popatrzyła na swoje ręce, nóż tkwił w zaciśniętej jeszcze kurezowo prawej pięści czerwony i wilgotny od krwi... Zdawało się jej, że jeszcze paruje od ciepłej mokrej posoki... palce wyprężyły się... wzdrygnęły od wstrętu... nóż wypadł na podłogę obok jej pantofla. Ten cichy dźwięk zabrzmiął donośnie w śmiertelnej ciszy i wstrząsnął Elżbietą...

...On tam... leżał... i rzeził... na białym gorsie koszuła rozszerzała się czerwona plama...

Długo napięte nerwy rozluźniły się. Może ta rzeka wzbierała już od lat i dziś zrobiła spustoszenie, niszcząc pracownie budowane ze spokoju, opanowania i cierpliwości — tamy.

Straszny krzyk wydobył się z gardła... Szarpnęła drzwi i biegła serpentyną schodów... tam... tam... w moim pokoju... leży... zabiłam... o Boże!... weźcie mnie, nie chce już żyć!!!... nie chce!! nie chce...

(Dalszy ciąg nastąpi.)

JOANNA CZARKOWSKA.

Zwątpienie

7)

Gdy sobie przypomniała dzisiejszy ranek...

Zbudziła się tak wczesnie oślepią słońcem, wciskała się zewsząd, wtargnęło nawet do jej rozgorzonego serca. Ciepła fala radości i nadziei przypłynęła wraz ze światłem z zewnątrz. Zerwała się szybko z łóżka i porządkowała swoje nowe mieszkanie z taką radością, jakby to był pierwszy krok na drodze do nowego, szczęśliwego życia.

...Jak można było nie mieć tylu sił, aby się uwolnić wcześniej od tego jarzma — myślała Elżbieta wciskając się w wygodny fotel, aby wreszcie oddechać. Wprawdzie to wszystko co zrobiła, było wbrew jej zasadom o pojęciach nienaruszalności związku małżeńskiego, ale komu może zależeć na tem, aby człowiek dobrowolnie poddawał się tyranji tylko dlatego, że został przez kogoś związany. Może być, że to są wywrotowe grzeszne pojęcia, ale jest gotowa za nie odpokutować, była sama. Ale to nieprawda! Bóg nie jest tyranem, jest przedewszystkiem Miłością.

Ostry głos dzwonka wtargnął do tej cudownej ciszy tak brutalnie i nagle, że Elżbieta się wzdrygnęła. „Któż to może być o tej porze?”. Pobiegła do drzwi.

— „Kto tam?”

— Otwórz, to ja.

Poznała jego głos i doznała takiego uczucia, jak człowiek tonący, który zobaczył niedaleko ląd i kiedy miał już na

nim wypozać — odpływ morza zmiótł go i pograżył pod falą. Śmiertelny strach sparaliżował jej głos. Czego ten człowiek jeszcze od niej chce? Czyż do końca życia nie będzie się mogła od niego uwolnić, nawet nie żądając niczego dla siebie wzajemian za tyle straconych lat?

Nie chciała mu otworzyć drzwi. Pchnął je silnie, zamek ustąpił z zatrasku, Radwański wszedł do pokoju.

Elżbieta cofnęła się, nie spuszczając z niego oczu, usiadła na fotelu przycajoną i pozornie spokojną. Wewnątrz niej dygotało wszystko, przycisnęła ręką serce, aby nie zdradziło swoich nierównych, głuchych uderzeń i straszliwego łomotu, jaki słyszała w ciszy nabrałszy oczekiwaniem.

Radwański usiadł naprzeciw niej, rozglądając się ciekawie po mieszkaniu, zatrzymał chwilę wzrok na otwartym pianinie... „Elżbieta pewnie grała” — pomyślał Radwański...

Popatrzył na nią... „ładna jest i zgrabna”... Wzrost jego błędził powoli od włosów o złotem odcieniu, upiętych trochę beładnie, po całej postaci drobnej, prawie nagej w tej długiej przezroczyściej, domowej sukni. Na puszystym dywanie oparł się mały pantofelek wysunięty z tego bukietu kwiecistego i przezroczyściego jej sukni. Długo oczy jego spoczywały na tej drobnej, ładnej nóżce, jak gdyby dopiero teraz pierwszy raz ją widział i rozważał, czy naprawdę należy do jego żony. Nagle podniósł wzrok i wpatrzył się w pełne usta Elżbiety w taki dziecienny grymas uparte. Brwi Elżbiety ściągnęły się w oczekiwaniu, ciemne łuki zrosnione nad nossem wyraziły swój gniew i niecierpliwość jedną prawie linją podobną w tej chwili

KRAKOWSKA HUTA SZKLA Kraków, ul. Lipowa 3, telefon 171-88

Kupiny biurko, waga decymal, waga stołowa i komplet ciężarków żelaznych.

SZCZAWNICA powiat Nowy Targ — sezon od 1. VI — 30. IX.

Kupiny 6 pił taśmowych używanych, lecz w dobrym stanie oraz zapasowe taśmy.

Podania i prośby oraz tłumaczenia na język niemiecki wykonuje 1251 A. TERLECKA i A. TERLECKI

Wolne posady ZDOLNA i pracownia artystyczna

OGRODNIK kawaler, znający swój zawód we wszystkich gałęziach pracy

TKACZKI lub tkacza, możliwość w warsztacie, poszukuje Złogonia Krak., Kraków, „Nr. 16789”

OGRODNIK dworski, potrzebny, okolica Krakowa. Złogonia: „Nr. 16799”

Posad poszukują MAGISTRA FARMACJI, 8-letnia praktyka, szuka pracy w Krakowie lub okolicy.

BUCHALTER-BILANLISTA, prezydent byłego wielkiego — przedsiębiorstwa naftowego, długoletnia praktyka, niekierownik — przyjeździe odpowiednio stanowisko. Język polski i rosyjski. Złogonia: „Nr. 16451”

GOSPODYNIA inteligentna, nieczłowa, sympatyczna, zna wszechstronnie gospodarstwo gotuje doskonale, poszukuje odpowiedniej posady. Orłowska, Brzostek, ad Jasio, 1084k

DAMSKI i meski rower, kupi „Doroteum” Karmelicka 27, 1089k

BIZUTERJE złota kupię, najlepiej zapłać, — ulica Jabłonowskich 7, m. 4, — godzina 11-1, 3-6. 16677

MARKI pocztowe kupuję dziesięć lat ist. niejąca „Filatelia” Rynek 9. 16680

ZŁOTE i srebrne przedmioty kupię Zapłać bardzo do brze. Długa 45 m. 7. 16660

KTO ma do sprzedania garderobe, kilimy, dywany, firanki, aparaty fotograficzne, przedmioty złote, srebrne lub inne wartościowe rzeczy — niech zgłoszą się: ulica św. Krzyża 7, Sklep Kupna i Sprzedaży Rzeczy Okazy. 16235

ZŁOTE pierścionki, bransolety, łańcuszki kupuję: Grodzka 2, m. 9, ofiynny, I piętro. 16633

PIANINA, FORTEPIANY natchmiast kupuję: Kraków, Wielopole 10, Wyrwicz. 16708

MASZYNY do szycia używane kupuję Kriecher, Zwierzyniecka 6. 16688

OGRODNIK kawaler, znający swój zawód we wszystkich gałęziach pracy, najchętniej w majątku. Łaskawe Złogonia: „Nr. 16731”

PIŁY gatunek, długość 1800 mm, — 14 sztuk — kupię. Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 16728”

STATYKI w wytrzymałości materiałowej kupię lub wypóżyć zaraz: Karmelicka 55, m. 5. 16727

FORTEPIAN lub pianino, ładny dywan i chodnik, ładne kryształki i porcelana, obrazy — imitacje, przedmioty ze srebra kupię — zapłać dobrze: Karmelicka 55/4, od godziny 13-14.30, 17-18. 16721

FOTEL na kółkach gumowych dla chorego, w dobrym stanie, kupię. Złogonia: „Nr. 16720”

KUPIĘ w dobrym stanie każdą wielkość lodówkę elektryczną. Złogonia: Filipa 9, Knobel 16771

POSZUKUJE Agregat - Benzynowy lub Ropnowy Elektryczny 3 do 4 kilowaty, nowy lub używany kompletny na przed stały. Złogonia: „Instalacja” — Kraków, ul. Kru paicza 21. 16734

PIANINA, FORTEPIANY kupuję Helena Smolarska, Kraków, Sławkowska 4, Skład Fortepianów. 16510

NIETYLKO REJESTRUJEMY, ale sprzedajemy szybko za gotówkę domy, parcele — wszędzie. Złogonia, informacja bezpłatnie: Agencja „Wista” Kraków, Pierackiego 5. 16784

KUPIĘ beczki blaszane 50-100 litrów, blachę nową lub starą. — Goniec Krak., Kraków, „Nr. 16747”

GARDEROBE NOSZONA meszka kupię — placę najwyższą cenę, na żądanie przychodzi do domu: Józefa 22, sklep narożny. 16776

KUPIĘ meszka kupię — placę najwyższą cenę, na żądanie przychodzi do domu: Józefa 42, m. 2. 16677

SREBRD stołowe wyrabia, kupuje stare: — Rajska 6, pracownia. 16653

DYWANY ręczne i kilimy kupujemy: Halpern, — Kraków, Posejska 18. 16417

ZNACZKI pocztowe — również większe partje, stale kupuję: Majchrzak, — Radoziwiłowska 19/7 16114

KUPIĘ każdą realność tylko od właściciela. Kraków, Szczępańska 3 — m. 5, 11-13. 16605

KUPIJE stare srebro. Wyrabia srebro stołowe. Grodzka 10 w podwórzu. 16373

KUPIE tapczan, biurko, dobry stan. Goniec Krakowski, Kraków, „Nr. 16674”

ZŁOTE przedmioty, stare rzeczy kupię: Florjańska 3/8. 16787

KUPIE wagę dziesiętną, nośność 500 kg. Złogonia do portjera Hotelu Polskiego. 16577

GARDEROBE, bielzone, obuwie, parawan, treniczki kupię: Starowińska 21, m. 8. 16560

KUPIJE wszystko. — Starowińska 12/22, ofiynna lewa. 16501

NAJWIŻSZE CENY płaci gotówką za wszelkie meble, maszyny do szycia — pisanina: Hala Meblowa, Wiśna 4, parter. 10862

NOSZONE ubrania, marynarki, spodnie, bielzone kupuję: Gazowa 11/14. 16221

SZAFY, STÓŁY, łóżka, krzesła, lustra, jadalnie, sypialnie, urządzenia sklepowe, biurowe kupuję, placę najwyższą cenę gotówką! — Hala Meblowa, Wiśna 4, parter. 16360

ZĘBY sztuczne, stare — wszelkiego rodzaju kupuję. Staszica 11 m. 1, południu. 16383

ZŁOTE korony, mostki, stare zęby i inne kupię: Mikołajska 5, m. 5. 15623

ZNACZKI pocztowe kupuję, placę najwyższą cenę: Gotfryd, — Basztowa 18. 15569

WILLE w podgórskiej okolicy — (Ojców, Lanckorona, Małków, Rakka) kupię. Złogonia (opis, cena) do Gońca Krakowskiego, Kraków, „Nr. 1024k”

STARZE ZĘBY kupię i przerabiam Zakład dentystyczny, Dietla 60. 15369

KUPIĘ meszka kupię — placę najwyższą cenę, na żądanie przychodzi do domu: Józefa 22, sklep narożny. 16776

KUPIJE meszka kupię — placę najwyższą cenę, na żądanie przychodzi do domu: Józefa 42, m. 2. 16677

FILATELISTOM najkorzystniej spieniąca zbiorę „Mundus”, Kraków, Rynek 37. 16484

Flugmotorenwerk Rzeszów poszukuje dobrych: kalkulatorów, konstruktorów, tokarzy, frezerów, wzorczarzy, szlifierzy

OGRODNIK kawaler, znający swój zawód we wszystkich gałęziach pracy, najchętniej w majątku. Łaskawe Złogonia: „Nr. 16731”

NOCLEGI — śródmieście! — Krupnicza 14/5. 16334